

UNDERVISNINGSMINISTERIET

Den 1. oktober 2001

Til Finansudvalget

Svar på spørgsmål 4-8 (§ 20 – bilag 22):

I brev af 4. september 2001 har Finansudvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 4:

»Kan ministeren bekræfte, at prof. Martin Paldam har påvist, at effektiviteten i folkeskolen er faldet med 30 pct. siden 1970?«

Svar:

Jeg kan bekræfte, at prof. Martin Paldam i pjecen *Faglig bæredygtighed i kommunerne* (Fokus, januar 2000) skriver, at antallet af børn i folkeskolen fra 1980 til 1995 faldt med 30 procent, uden at udgifterne faldt tilsvarende.

Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at effektiviteten er faldet med 30 procent i samme periode.

En nærmere analyse af udgifterne pr. elev i grundskolen i perioden 1988-1995 (*Kvalitet i Uddannelsessystemet*, Tværministeriel arbejdsgruppe, 1998, s. 100) viser, at godt halvdelen (50-60 procent) af stigningen i nettodriftsudgiften pr. elev skyldes faktorer, som den enkelte kommune ikke har haft mulighed for at påvirke. Det gælder bl.a. den generelle arbejdstidsforkortelse, anciennitetsbetingede stigninger i de tjenestemandsansattes løn, folkeskoleloven af 1993, aftale om IT-udbygning, ændringer i elevfordelingen mv. Heraf følger, at mellem 50 og 40 procent af stigningen må henføres til andre og mere styrbare faktorer – herunder den politiske prioritering af ressourceudnyttelsen.

Stigningen i nettodriftsudgiften pr. elev som følge af andre og mere styrbare faktorer skyldes ikke, at det faldende elevtal er slået igennem som lavere klassekvotienter, idet disse har været stigende i perioden. Den stigning i nettodriftsudgiften pr. elev, der ikke kan henføres til de ustyrbare faktorer, må derfor bl.a. tilskrives en ændret prioritering mellem undervisning og andre opgaver, øget brug af deletimer, tolærerordninger mv.

I perioden 1997 til 2000 er udgiften pr. elev i folkeskolen (faste priser) i øvrigt faldet fra 42.228 kr. pr. elev til 39.905 kr. pr. elev, svarende til et fald på ca. 5,5 procent (*Kommunal Budgetredegørelse 2001*, Kommunernes Landforening, s. 26).

Spørgsmål 5:

»Hvad er ministerens kommentar til en påstand om, at såfremt folkeskolelærerne havde samme effektivitet i dag som i 1970, så ville der ikke være tale om mangel på lærere?«

Svar:

Det ikke kan dokumenteres, at lærernes effektivitet i 1970 skulle være bedre end i dag, jf. bevarelsen af spørgsmål 4.